

Γνωριμία με έργα LIFE Βιοποικιλότητας: Η περίπτωση του LIFE MareNatura (LIFE22-NAT-EL-LIFE/101113792)

Παναγιώτης Κασαπίδης
Ερευνητής, Συντονιστής του έργου
kasapidi@hcmr.gr

Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ)

Online LIFE Info Day – Προσκλήσεις για υποβολές προτάσεων, 13 Ιουνίου 2024

 Co-funded by
the European Union

LIFE MareNatura: Conservation of priority species of marine megafauna in Greece and Italy

Περιοχή υλοποίησης:

Χωρικά ύδατα Ελλάδας και ελληνική ΑΟΖ (συμπερ. 44 περιοχών Natura 2000)

Προϋπολογισμός:

Σύνολο: 10.707.187,54 €

Ευρωπαϊκή συμμετοχή: 75%

Διάρκεια: 01/07/2023 - 30/06/2029 (6 έτη)

Συντονιστής εταίρος:

Ελληνικό Κέντρο Θαλασίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ)

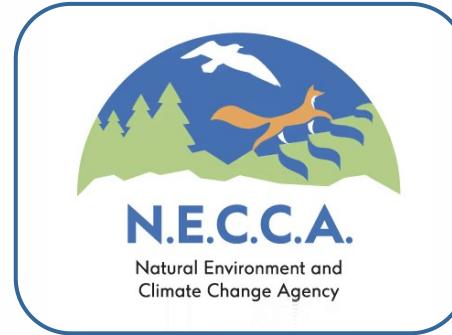

LIFE MareNatura: Συμμετέχοντες φορείς

5 ινστιτούτα & πανεπιστήμια

1 κυβερνητικός φορέας

4 ΜΚΟ

2 συμβουλευτικές εταιρείες

Τα είδη-στόχοι

Η περιοχή υλοποίησης φιλοξενεί σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού των ειδών-στόχων:

>86% του πληθυσμού της ΕΕ

Caretta caretta
Χελώνα Καρέττα

το μόνο αναπτυξιακό ενδιαίτημα

Chelonia mydas
Πράσινη Χελώνα

95% του παγκόσμιου πληθυσμού

Monachus monachus
Μεσογειακή Φώκια

35% περιοχών αναπαραγωγής & >85% αναζήτησης τροφής

Puffinus yelkouan
Μύχος

>4% του πληθυσμού της ΕΕ

Larus audouinii
Αιγαίουγλαρος

95% του Μεσογειακού πληθυσμού

Physeter macrocephalus
Φυσητήρας

3% του πληθυσμού της ΕΕ

Delphinus delphis
Κοινό δελφίνι

100% του Μεσογειακού πληθυσμού

Phocoena phocoena
Φώκαινα

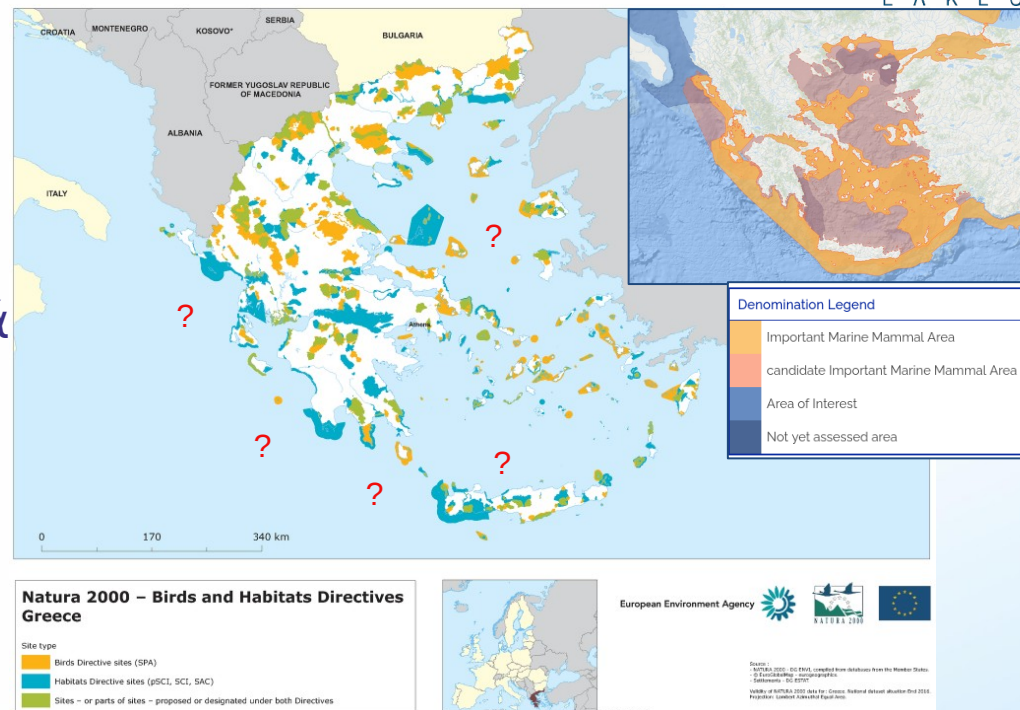
?

Ziphius cavirostris
Ζιφιός

Γιατί ένα LIFE MareNatura;

- Θαλάσσιες περιοχές Natura 2000 της Ελλάδας κυρίως παράκτιες / θέσεις αναπαραγωγής κάποιων από τα είδη-στόχους.
- **Υπεράκτιες περιοχές**, που αποτελούν τροφικά πεδία, μεταναστευτικούς διαδρόμους, **υπομελετημένες - όχι υπό προστασία**
- Έλλειψη ενός συνεκτικού διαχειριστικού συστήματος των προστατευόμενων περιοχών - “πάρκα στα χαρτιά - paper parks”
- Έλλειψη θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού
- Μη επαρκείς διαχειριστικές ικανότητες αρμόδιων αρχών

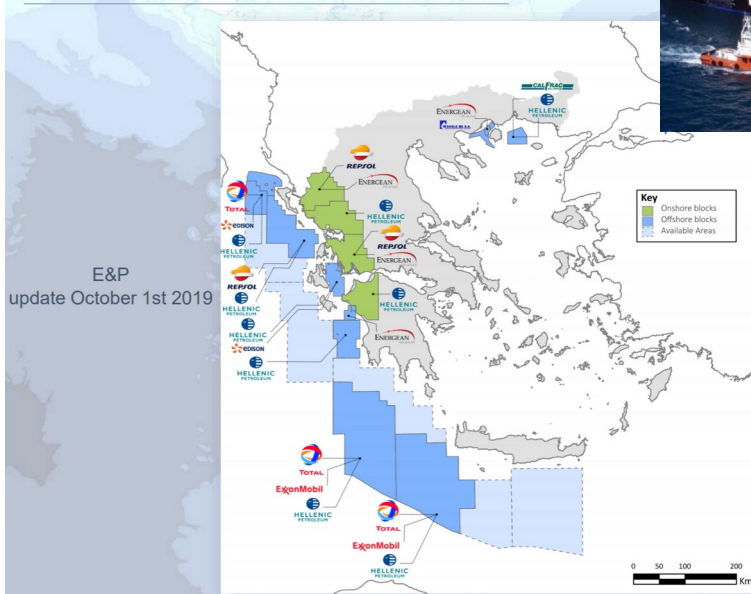

- 22,746 km² or **18.3%** of territorial waters of Greece under protection (considering 6 n.m. in the Aegean and 12 n.m. in the Ionian).
- Much less if we consider the offshore areas within the EEZ

Νέες χρήσεις του θαλάσσιου περιβάλλοντος

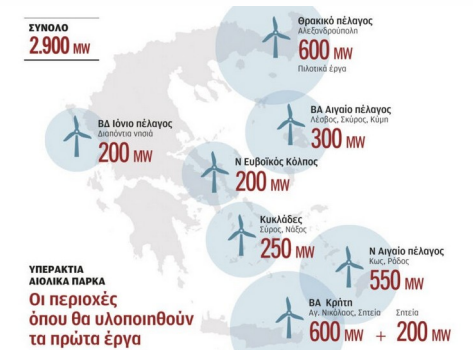
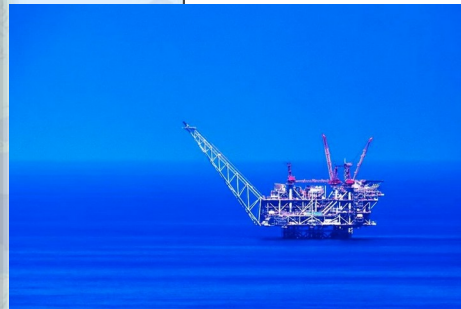
Παραγωγή ενέργειας

Zoom on Greek acreage onshore and offshore

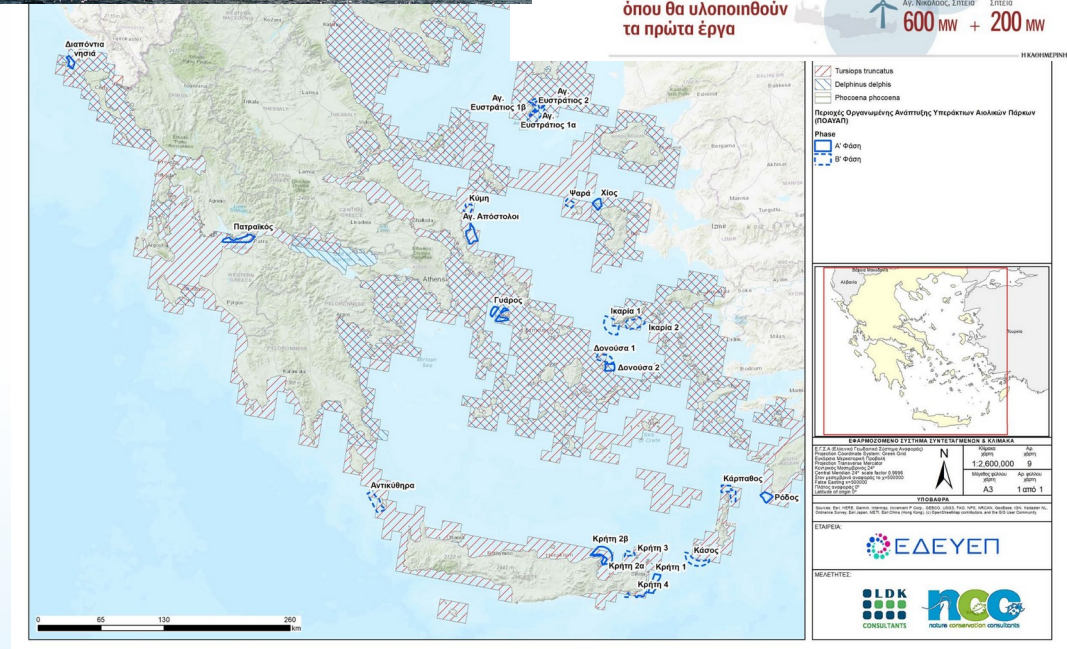

E&P
update October 1st 2019

HHRM East Mediterranean : The New Natural Gas Frontier HHRM - Beyond the search for hydrocarbons in Greece ENERGY INSTITUTE - 7 OCTOBER 2019 - LONDON

ΥΠΕΡΑΚΤΙΑ ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ
Οι περιοχές όπου θα υλοποιηθούν τα πρώτα έργα

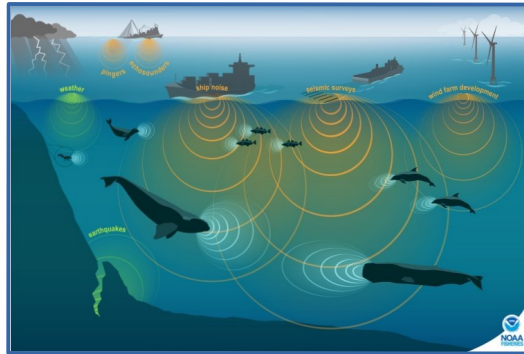

Αυξανόμενοι κίνδυνοι από υπάρχουσες χρήσεις + κλιματική κρίση

Θαλάσσια κυκλοφορία

Υποβρύχιος θόρυβος

Τουρισμός - αναψυχή

Αλιεία (τυχαία, υπεραλίευση)

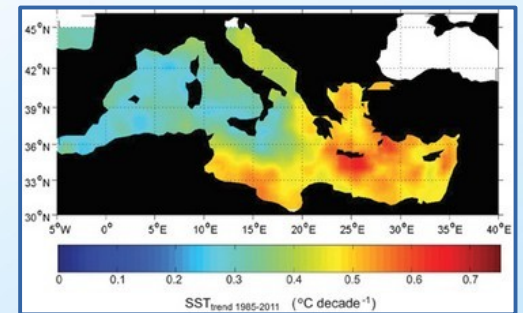

© naturepl.com / Jordi Chias / WWF

Θανατώσεις - Εκβρασμοί

Κλιματική κρίση

Στόχοι του LIFE MareNatura

Αποτελεσματική προστασία των 9 ειδών προτεραιότητας της θαλάσσιας μεγαπανίδας

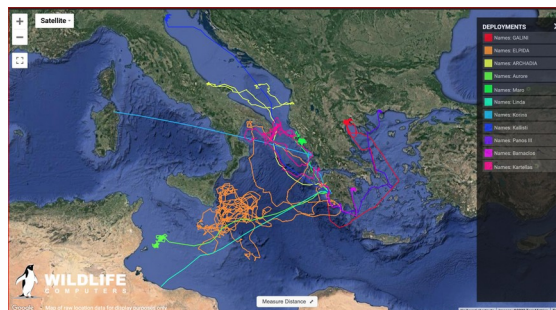
- αναγνώριση, οριοθέτηση και πρόταση για ίδρυση **νέων υπεράκτιων περιοχών Natura** στα ελληνικά χωρικά ύδατα και την ελληνική ΑΟΖ
- εφαρμογή ενός βελτιωμένου συστήματος χωροταξικού σχεδιασμού στο Αιγαίο, Ιόνιο και Νότια Αδριατική
- εγκαθίδρυση ενός σύγχρονου και οικονομικά αποδοτικού συστήματος παρακολούθησης για τη συστηματική εκτίμηση του καθεστώτος διατήρησης των ειδών προτεραιότητας

Αναγνώριση περιοχών υψηλής βιοποικιλότητας

Καταγραφή από αέρα και από σκάφη

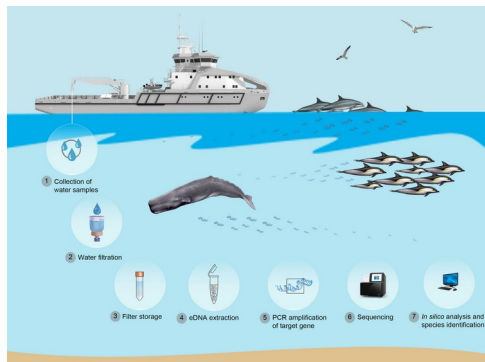
Τηλεμετρία

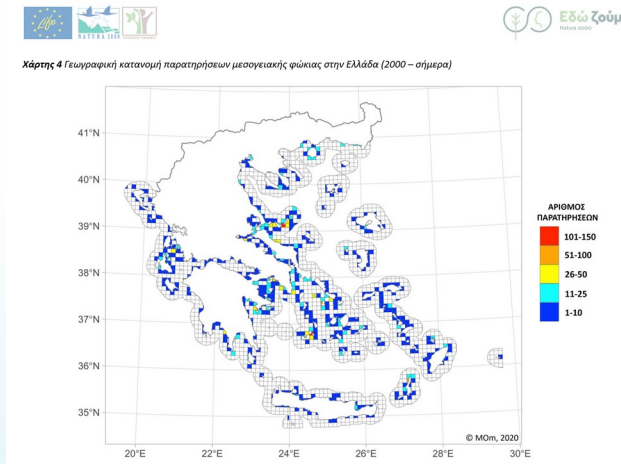
Βιοακουστική

eDNA

Χρήση διαθέσιμων δεδομένων

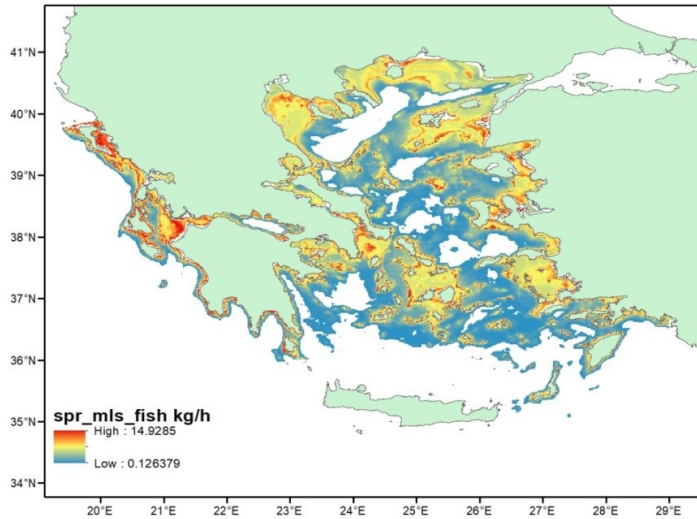
Χάρτες χωρικής κατανομής

➤ **Κατάλογος περιοχών υψηλής θαλάσσιας βιοποικιλότητας (hot spots)**

Χαρτογράφηση τροφικών πεδίων και περιοριστικών παραγόντων

Ανάλυση τροφικών πεδίων (δεδομένα από αλιεία)

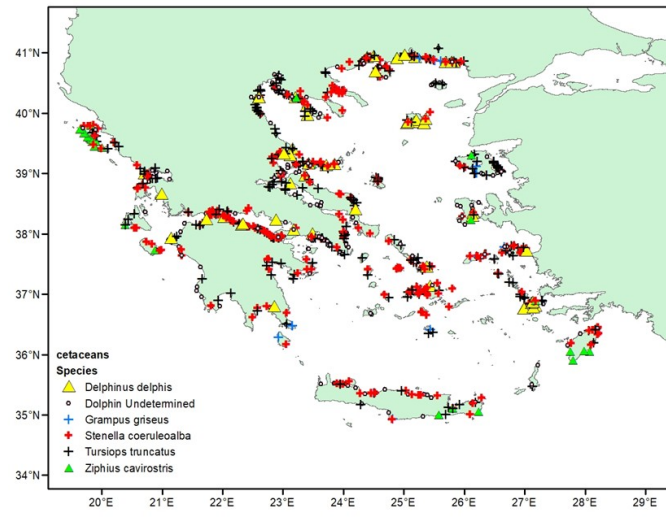
Χαρτογράφηση αλιευμάτων, απορριπτόμενων

Προσδιορισμός
διατροφής/τροφικών πεδίων με
γενετικές αναλύσεις και
αναλύσεις ισοτόπων

Ανάλυση περιοριστικών παραγόντων και παραγόντων θνησιμότητας

Ανάλυση εκβρασμών

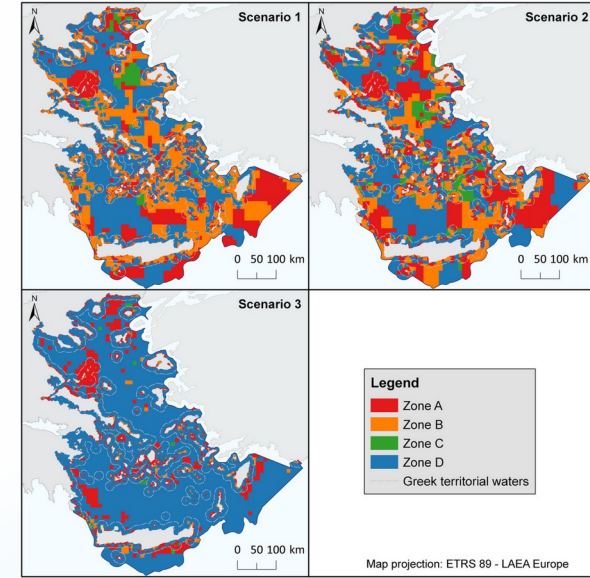
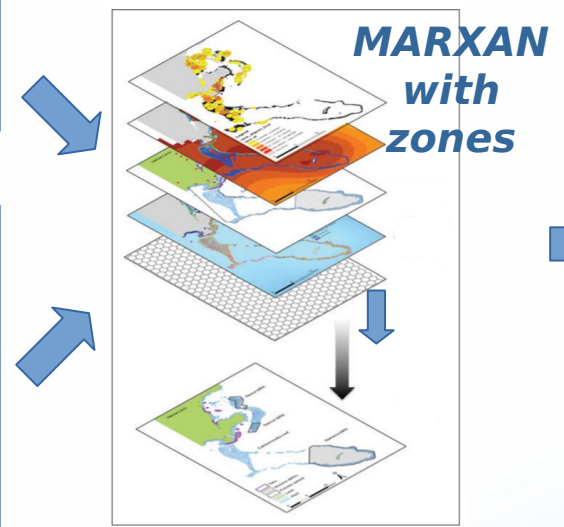
Ανάλυση τυχαίων
συλλήψεων σε
αλιευτικά
εργαλεία

Χαρτογράφηση υποβρύχιου
θορύβου

Ανάπτυξη ενός εργαλείου λήψης αποφάσεων για συστηματικό σχεδιασμό για την διατήρηση της βιοποικιλότητας (Systematic Conservation Planning)

Χάρτες κατανομής ειδών και θαλάσσιων οικολογικών χαρακτηριστικών

Χαρτογράφηση 4 σημαντικών οικονομικών δραστηριοτήτων
 i) εμπορική αλιεία
 ii) τουριστική ανάπτυξη
 iii) παραγωγή/μεταφορά ενέργειας
 iv) θαλάσσια κυκλοφορία

Markantonatou et al. 2021

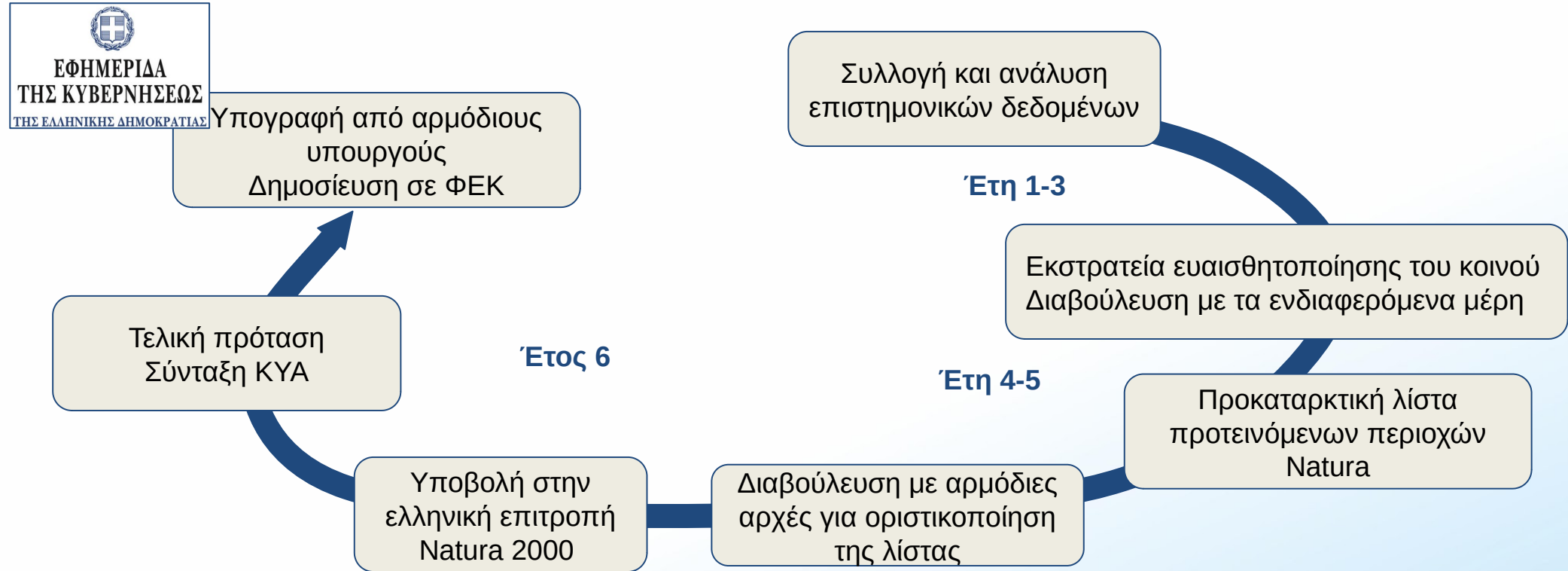
Εναλλακτικά θαλάσσια χωροταξικά σχέδια
 4 ζώνες προστασίας (απόλυτης έως γενικής χρήσης)

Κλιματικές προβολές

Προσαρμοστικά διαχειριστικά σενάρια - “κλιματικά καταφύγια”

Πρόταση για νέες υπεράκτιες θαλάσσιες Natura 2000

Συνολική επίδραση του LIFE MareNatura

- Θα υποστηρίξει το να επιτύχει η Ελλάδα το στόχο “30 έως το 30” για τις θαλάσσιες περιοχές: δέσμευση της Ελλάδας στο 9th Our Ocean Conference

02

ENLARGEMENT OF THE MARINE PROTECTED AREAS' NETWORK OF GREECE TO MEET THE 30% TARGET BY 2024.

Marine protected areas (MPAs) in Greece currently occupy an area of 22,796 km² and cover **18.3%** of the country's marine waters. According to par. 1 of Art. 174 of Law 5037/2023, MPAs have to expand to **30%** of Greek territorial waters by **2030**.

To meet this target, Greece will **establish in 2024 two additional marine national parks** (as per point a, par. 2 of Art. 19 of Law 1650/1986) **covering**

OVER 32% of the country's territorial waters:

To further develop the scientific knowledge about these MPAs and proceed with their detailed demarcation, ecological surveys will be carried out, through **The LIFE MareNatura** (2023-2029) both from refining/updating the available data for marine habitats from various sources and also by carrying out extensive ecological surveys covering 228,000 km of aerial survey transects, and 10,000 n.m. of boat survey transects.

IMPLEMENTING BODY/BENEFICIARY: NECCA

AREA: Mediterranean Sea (Ionian and Aegean Sea)

DURATION: -

BUDGET: statutory measure + €10,707,187.54 from EU funds (LIFE program) and Green Fund

OOA AREA OF ACTION: Marine protected areas

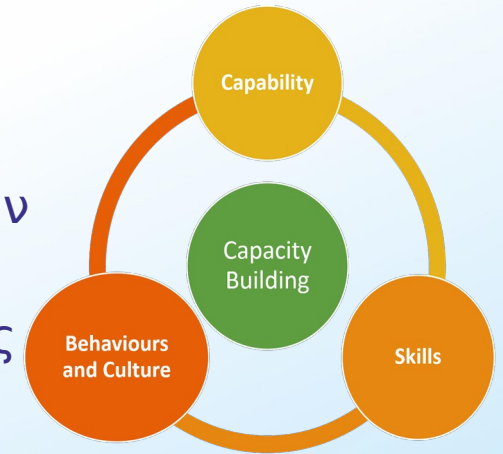
Διαχειριστικά σχέδια

- **Στόχοι διατήρησης και διαχειριστικές οδηγίες** για τις περιοχές Natura και τα hotspots βιοποικιλότητας
 - επικαιροποίηση για 44 υπάρχουσες περιοχές Natura που περιλαμβάνονται στο έργο
 - νέοι για τα αναγνωρισμένα hotspots και τις προτεινόμενες Natura

- **Χάρτες κινδύνου (risks maps)** για κάθε ένα από τα 9 είδη-στόχους στην περιοχή δράσης

Ανάπτυξη ικανοτήτων (capacity building)

- Βελτίωση διαδικασίας λήψης αποφάσεων στο θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό
- Ανάπτυξη και λειτουργία ενός προγράμματος ολοκληρωμένης παρακολούθησης και έγκαιρης προειδοποίησης για την τακτική αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών
- Ενίσχυση της ικανότητας των διαχειριστικών αρχών και των μελών των μονάδων διαχείρισης του ΟΦΥΠΕΚΑ:
 - Σχολείο διατήρησης θαλάσσιας βιοποικιλότητας - Ομάδα δράσης θαλάσσιας διατήρησης (Marine Conservation Task Force)
 - Πιλοτικές διαχειριστικές δράσεις, εκπαιδευτικά σεμινάρια

Δικτύωση

- **MARBIONET:** Δημιουργία ενός ευρωπαϊκού μεσογειακού δικτύου θαλάσσιας βιοποικιλότητας από ερευνητές, ακαδημαϊκούς και ΜΚΟ
- Συνεργασία με εθνικούς, περιφερειακούς και διεθνείς φορείς και οργανισμούς - Δημιουργία ενός οδικού χάρτη υλοποίησης πολιτικής για την προστασία της θαλάσσιας βιοποικιλότητας
- Αλληλεπίδραση με άλλα προγράμματα με παρόμοιους στόχους (άλλα LIFE, ΟΠΘΣ, ACCOBAMS κτλ)

Προκλήσεις κατά την υποβολή της πρότασης

Εξασφάλιση ισχυρής υποστηρικτικής επιστολής από ΥΠΕΝ ότι θα υποστηρίξει τη δημιουργία νέων περιοχών Natura βασισμένων στα αποτελέσματα του έργου.

1η υποβολή (LIFE-**2020**) ως concept note - ανεπιτυχής

2η υποβολή (LIFE-**2021**-SAP-NAT) - ανεπιτυχής κυρίως λόγω μη δεσμευτικής επιστολής από ΥΠΕΝ

3η υποβολή (LIFE-**2022**-SAP-NAT) - επιτυχής

Προκλήσεις κατά την υλοποίηση του έργου

- Εφαρμογή αποτελεσματικού συστήματος διακυβέρνησης
- Αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ των εταίρων
- Συνέργειες μεταξύ των εταίρων (not business as usual)
- Χρήση διαθέσιμων δεδομένων από δημόσιες βάσεις δεδομένων (FAIR data)
- Συνεργασία με φορείς που υλοποιούν παρόμοιες δράσεις

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

<https://www.lifemarenatura.eu>

LIFE MareNatura

@LIFEMareNatura

Co-funded by
the European Union

